

Szerkesztői iroda:

Nagy-Enyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.

Kiadóhivatal:

Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Kéziratok nem adnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt,
félre 2 frt,
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasabos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

Háboru vagy béke?

Távol Ázsiában, ott hol az orosz által elfoglalt Chiva, a folyton ingadozó Persia, s az angolok által barátságos ígéretekkel és fényes ajándékokkal kecsgetett Afganistán határai érintkeznek, Khusk mellett egy kis csata történt. A jól vezetett, jól fegyverezett s főleg kitűnően fegyvelmezett orosz had megverte a minden tekintetben gyöngébb afganok egy kis seregét. — E hirre Anglia népe lázba jött, de kormánya, melynek az oroszbarátságáról híres Gladstone az einöke, annál hidegebben vette a dolgot. Részben fegyverkezést rendelt el, de igyekezett a béke alapjául szolgálható egyezményre alkalmas módot keresni, s bizonyára — ha nagyon akarja — fog is találni.

Am a váratlanul jövő vihart megérző higanyoszlop nem érzékenyebb a börczénél. Az értékpaírok hirtelen estek s ezek között természetesen az orosz értékek legelsőbbben s legerősebben; — a terménytözsédn pedig a gabonaneműek s első sorban a buza ára szökken oly magasra, a menyynin ha jelenlegi viszonyaink között el tudja adni sokat szorongatott gazdaközönségünk telt gabnása tartalmát, áldhatja a — derék oroszokat, kik nolens volens még Magyarországgal is tesznek néha jót.

Mert, — miért ne vallanók be, — pangás van nálunk a gazdasági czikkékben, sőt még a szarvasmarha vásárlás is. A buza soha ily olcsó nem volt 1868. után; de nem annyira az olcsóság a baj, mint a vásárlók hiánya. — A bor ára bámulatosan leszállott főleg a jobb minőségű, specialis fajok csekély keresletnek örvendenek. A kereskedők panasznak az üzlet lanyhasága felett, sőt sok élelmes, jómódu izraelitától, az ügyes kereskedés ez elismert embereitől, hallunk panaszoikat, hogy különböző készletüket értékesíteni nem bírják.

Nincs elég adat kezünkben arra nézve, hogy kimutassuk: minő tényezők folynak be a jelzett viszonyokra? A tultermelés-e, vagy a külföldi verseny nyomasztó tömege? vagy a magas vámok, melyek nyers terményeinket sújtják? avagy valamennyi behat arra, hogy nyomasztó esönd legyen a kívánt forgalmak helyett? — Mi csak például hozhatjuk fel, hogy midőn jobb minőségű, tisztán kezelt gabonaáru kiváratott, rajta volt a legtöbb értelmes gazda, hogy megfeleljen a kívánságnak; midőn meghallottuk, hogy a finom fajta borok jó áron kelnek, egymásután keletkeztek a szebbnél szebben beállított s kitűnő fajta bort adó szőlős kertek; — midőn a fekete mályvának lett ára, sokan reávetették magukat, hogy ellássák a világot pompás festék-anyaggal; — majd híre jött, hogy Erdély földje is kitűnő komlót termel, akkor nem sajnáltak pénzt, fáradságot s gyönyörű komlósokat állítottak elő. Pár esztendeig meg volt a fáradság jutalma, nem oly mérvben ugyan, amint számították, de mégis jó kamatot hozólag, amde a következő években bámulatosan leszállott mindennek az ára, beállott az üzletelenség komor időszaka.

És ime, messze tőlünk, tul a Kaspitengeren, egy félig civilisált, de ravasz, erőszakos, öntudatos hatalom és egy félbarbár ázsiai nép között egy kis ütközés esik, néhány száz afgán vére festi a földet, a világ egyik legelső civilisált nemzete felriad, a „Times“, ez óriási lap, háborut prédikál s erre — a mi gabonánknak felmegy az ára! — Mit jelent ez? Azt, hogy közgazdasági érdekeink alá vannak vetve a világforgalom kedvező vagy kedvezőtlen esélyeinek s nekünk ugy e tekintetben, mint külpolitikai viszonyainkra nézve rendkívül ügyelnünk kell. Anglia fogyasztó, Oroszország termelő és pedig kivitelre termelő hatalom. — Anglia háboruja Oroszország kereskedelmének,

pénzügyi viszonyainak rendkívüli kárát idézheti elő, még ez utóbbi kétes győzelme esetében is, a politikai tekinteteket nem is mérlegelhetjük. — Am nekünk béke, hosszú tartós béke kell jó belpolitikával, jó közgazdasági helyzettel — s miután közgazdasági helyzetünk egy kivitelre termelő hatalom háboruja esetében csak javulhat, — s ezen javulást felhasználhatjuk arra, hogy közgazdasági viszonyaink függő voltát beismerve, jobb és helyesebb utra térjünk, — azért nem csekély fontosságú kérdés előttünk, gazdák és kereskedők, iparosok és gyárosok előtt az: háboru lesz-e vagy béke? —

Az erdélyrészi közművelődési egyesület.

Mult számunkban közölt táviratunkkal a vidéki lapok között mi hoztuk első sorban ismertetést az előértekezletről s az estélyről s most, miután olvasóink időközben bizonyára már részletesen értesültek a közgyűlés lefolyásáról, elégnek tartjuk csak röviden egybefoglalni a történeteket.

Folyó hó 12-én délelőtt 10 órakor dr. Haller Károly ideiglenes elnök, ez egyesület létrejöttének buzgó harczosa nyitotta meg a gyűlést a Redoutban. Az alapszabályokat Sándor József felolvasván, Pünkösti Ferencz kir. mérnök, alsófehérmegyei államépítészeti hivatal főnöke ajánlatára tárgyalás alapjául elfogadtattak. Az egyesület alakulásának szükségét dr. Felméri Lajos egyetemi tanár adatokban gazdag beszéddel, Hegedűs Sándor országgyűlési képviselő élénk hatást tett szónoklattal és Moldován Gergely torda-aranyosmegyei királyi tanfelügyelő román szempontból tartott hazafias nyilatkozattal fejezték ki, — mire a gyűlés az alsófehérmegyeiek által javasolt módosításokkal, melyeket nt. Hegedűs János theologiai tanár és kellő szövegezéssel Pünkösti Ferencz kir. mérnök urak adtak elő a megelőző napi értekezleten, elfogadta a szabályzatot s nt. Hegedűs János ur indítványára, a szabályok részleges megerősítésének kinyerése s az előleges intézkedések megtétele végett az eddigi elnökséget s a választmányt továbbra is megbizta, — mire dr. Haller ideiglenes elnök gyűlést a „haza“ éltetésével éljenzések között bezárta.

TÁRCZA.

Mi szép az álom...

Mi szép az álom! . . . Édenében
Drága virágok termenek . . .
Álmodtam én is büvös éjen
Szívem boldogság lepte meg.

Lelkem eszménye, forró vágya,
Miért ugy égek szüntelen,
Elöttem állott testté valva . . .
Ily álman nem volt soha sem!

Láttam az embert hön szeretve
Mindazt, mi égi, tisztá, jó;
Magszánt az ármány s kincs szerelme,
Az ajkon eskü volt a szó;

Kaján irigység gyilkos mérge,
Harag, gyűlölet, rágalom
Az emberszívből mind kitépve . . .
Bűnös teher nem ült azon.

Mintha az ég szállt volna a földre,
Paradiesömmá váltva azt,
Hogy már az ige testet öltne,
Tüntette föl örök tavaszt . . .

Oh drága álom mért tünél el,
Fönn hagyva a ridég valót,
Hol küzd a szív vak szenvedélyvel,
Mely foglyul tart annyi rabot?!

Lelkemnek mélyét fölkaravra,
Mért távozá, ha ébredék? . . .

Vagy éltem volt, ki megsokalta,
Hogy boldogits egy percze még? . . .

Igen, igen! e dült kebelnek
Blög az üdvöböl percznyi csak,
Érzelmim máskép szárnyra kelnek
S lelkeimmel égbe szállanak! . . .

Balázs József.

A csókról.*)

— Elmefuttatás. —

Irta: CSONGOR.

A csók, a csók! mondhatjuk mi is Petőfivel. De mi hát tulajdonképen az a csók? Bármily egyszerűnek látszik is e kérdés, ha közelebbről tekintjük ez édes jószágot, csupán theoria utján alapos és kimerítő meghatározást adnunk vajmi nehéznék bizonyul be. „Az érzelem dolgába, — mondja Rousseau — a pedans észnek semmi beleszólása nincs“, — mi tehát e jeles férfiú mondatát minden ellenvetések és helyreigazítások ellenében érvül és védelmül használva, következőképen vagyunk bátrak a csókot meghatározni.

A csók gyöngy, melyet a zajló érzések hullámai az ajkak partjára vetnek, szent és jelentéktelen pecsét, mely a legbeszédesebb ajkat is lezárja, titokteljes szó, melyet a szív a szívnek süttog el, a szerelem oltárán lobogó szent áldozat lángja, elégiáltságú hang, mely az érzelmek hurjaiból a legharmonicusabban olvad elé. A csók már a cse-csemőnek kedvencz foglalkozása, piczinyke ajkait reá-tapasztja a jó édes anya emlőire, ez homlokon csókolja őt, és ezzel meg van vetve minden további csókolódzás kedv alapja.

*) Felolvasatott Felvizezen, 1885. ápril 11-én.

Hányszor látjuk, vagy — ha ugy tetszik — tapasztaljuk az életben, hogy sokan még csókolni is ügyetlenek. A gyöngébbek kedvéért megemlítem Rogerius régi juristának e pontra vonatkozó megjegyzését: egyik kezét illeszd a kedves álla alá, másikba bocsdad gyengéden a fürtös fejecskét és azután villámgyorsasággal, de finomul tapaszdj ajkaidat ajkaira. De közelebbről vizsgálva felvett tárgyunkat, bárki is átláthatja, még pedig minden megerősítés nélkül, hogy a csók a szopás elméletén alapszik; innen lehet megmagyarázni, hogy a mai ifjúságnak, alig hogy az anya-emből megszabadul, már is csókolódzáson jár az esze. Sőt egy német tudós — bizony a neve már nem jut eszembe — még a mindinkább elharapódzó dohányzási szenvedélyt is ebből völi megmagyarázhatni.

Boldoguljon e hitében! . . .

Mint tudjuk, sokféle csók van a világon. Talán nem lesz érdektelen ezeket egyenként vizsgálni.

Kezdjük mindjárt a csóknak azon fáján, mely az ó-és középkorban divatozott, a mely az egész emberiségnek csak gyalázatára szolgált, t. i. a lábecsókon. Ez különösen az őrlésig dolyfós s magokat isteneknek kikiáltó római s a pompakedvelő görög esászárok udvarában volt szokásos; később a német uralkodók után egyedül csak a pápai széknél voltak észlelhetők fönnmaradt nyomai, míg végre a művelődés terjedésével egészen elenyészett. Nem lehet említés nélkül hagyni a regényes középkornak azon eredeti és furesza bevett szokását, miszerint a papok általános csókszabadalommal bírtak s bárkit is bizvást megcsókolhattak, mert mint egy régi egyházi rendelet mondja: „Clericus amplectens umlicem praesumitor id facere benedicendi sive caritatis gratia.“ azaz: „Ha pap nót ölel meg, feltételeztetik, hogy ő ezt keresztény iszeretettől teszi, vagy áldását akarja reáadni.“ A furlangos I. Rudolf német császár azonban nem a legjobb szemmel nézte e papi csókokat,

Kossuth Lajosnak az ismerkedési estély alatt érkezett nagyrédekű távirata következőleg szól:

Torino, április 11. Erdély jobb keze hazánknak. Minden talpalatnyi térrel, mit itt a magyarság elveszt, hazánk ezer éves magyar állami jellegének biztonsága csorbul. Hazafüli irányban ellensúlyozni a magyaellenes állam-bomlasztó bűjtogatást, feltartani a magyarságot, visszaszerezni az elvesztett tért, fejleszteni a magyar közművelődést, oly önvédelem, melyet minden magyarának támogatni kellene. Levélben intézkedem, hogy alapító tagsági díjra a 100 forint a Közművelődési Egyletnek befizetessék. Fogadják elnevezéssel a hontalan magyar fillereit.

Kossuth Lajos.

A „Kolosvári Közlöny“ azt ajánlja, hogy nagy hazánkfa adománya külön kezeltessék s ha a pénz olasz bankjegyekben érkeznek meg, árverés útján kell értékesíteni az egylet javára.

Az egylet iránt különben már rendkívüli részvét tapasztalható. Az alapító és rendes tagok nagy számmal gyűlnek. Gyulafehérvárt is már 30-an felül iratkoztak be. Novák polgármesternél; reméljük hogy százan legálább támogatni fogják lelkes vezetőjüket.

Nagy-Enyed és vidéke, mint mindenben, a hol áldozni kell, ugy ebben is kiválóan érdeklődik. A gyűjtő-ívek megküldése után a szervezkedés kezdetét fogja venni azonnal.

Közlemények a budapesti országos kiállításról.

— Az országos kiállítás csoportjai és kitüntetései. —

Az országos kiállítás minden ízében e hó 8-án vette kezdetét az általános installáció. t. i. a kiállított tárgyaknak csoportok szerint való beosztása és rendelkezésük helyére felállítása. Az ebbeli munkálatok oly gyorsan haladnak előre, hogy kétségünk sem lehet aziránt, miszerint a megnyitás határidejére legfőbb részeiben teljesen elkészült munként fog a kiállítás előttünk állani.

Az országos kiállításra elfogadott bejelentések száma április hó 1-én 8500-at tett, a mi a turini országos kiállítást kivéve, az utolsó évtizedben Európában tartott általános kiállítások között, legalább a kiállítók számát tekintve első helyre állítja kiállításunkat. Az összes bejelentések közül Horváth-Szlavonországra esik 1445. Budapestre 1296. Csoportok szerint a bejelentések következőleg oszlanak meg: mezőgazdaság és mezőgazdasági szakoktatás 1084 (közöttük 185 külföldi), kertészet és szőlőszet 83, állati termények 226, erdészet, erdészeti szakoktatás és vadászat 249, bányászat és kohászat 237, vegyészeti ipar 147, élelmiszerek mint iparizettek 246, bor és egyéb szeszes italok 990, agyag- és üveg-ipar 129, vas- és fém-ipar 328, fa-ipar 228, bőr-ipar 210, papíros-ipar 78, fonó és szövő-ipar 357, ruhászati-ipar 785, bútór-ipar és dekoratív-lakberendezés 256, arany és ezüstműves-cikk, díszmű-ipar és apró-árak 142, sokszorosító műiparágak 178, zenészet 51, tudományos eszközök, műszerek 61, építési-ipar 203, járművek 146, gép-ipar 228, közlekedésügy 26, hajózás és tengerészet 13, honvédelmi felszerelések 21, egészségügy 218, házi-

ipar 1029, iparoktatás 106, nevelés és közoktatás 318; összesen 8373. Ezenkívül a III. pótkiállítás, a kisipari munkagépek és szabadalmazott találmányok nemzetközi kiállítására érkezett 197 bejelentés.

E számban azonban nincsenek még befoglalva az időleges kiállítások kiállítói. A mennyiben a kiállításról — különböző akadályoknál fogva — több bejelentett és elfogadott kiállító el is maradna, mégis minden körülmények között igen tekintélyes marad a kiállítók száma.

Az időleges kiállítások megállapított sorozata a következő:

A) Kertészeti kiállítások.

Első tavaszi virág-, gyümölcs- és zöldség-kiállítás (május hó 10—20-ig).

Második tavaszi virág-, gyümölcs- és zöldség-kiállítás (június hó 10—20-ig.)

Nyári virág-, gyümölcs- és zöldségkiállítás (augusztus hó 15—25-ig).

Őszi virág-, gyümölcs- és zöldség-kiállítás (október hó 1—15-ig.)

B) Tejgazdasági termékek kiállítása.

Tejgazdasági termékek kiállítása (szept. hó 10—20-ig.)

C) Élő állatok kiállítása.

a) Baromfi-, tengetri nyul- és b) eb-kiállítás (május hó 5—10-ig.)

Hízott szarvasmarha és juh-kiállítás (május hó 17-től 24-ig.)

Tenyészjuh kiállítás (május hó 20—30-ig.)

Élő méhek kiállítása (augusztus hó 20—30-ig.)

Tenyésztés-kiállítás (szept. hó 1—8-ig.)

Hízott sertés-kiállítás (szept. hó 1—18-ig.)

Tenyész-szarvasmarha kiállítás (szept. hó 1—10-ig.)

Ló kiállítás (okt. hó 5—10-ig.)

D) Iparossegédek és tanoncok munka-kiállítása.

Munka kiállítás (július hó 1-től augusztus hó 10-ig.)

A kiállított tárgyak megbírálása, a kitüntetések, díjak és odaítélése képezi a jury feladatát. A jury egy általános és négy külön juryból áll, ez utóbbiak a képzőművészeti csoport, az állatkiállítások, a tejgazdasági termékek és a kertészet kiállításaira alkottattak, míg az általános jury a kiállítás valamennyi többi csoportjára kiterjedő hatáskörrel ruházott fel, kivéve a műipari régi-ségeket (I. pótkiállítás) és a külföldi gépek és szabadalmazott tárgyak (III. pótkiállítás) csoportját, melyek teljesen versenyen kívül helyeztettek.

A jury által megítélhető kitüntetések megállapítása annak szem előtt tartásával történt, hogy a bírálat ne csak igazságos, de hasznos is legyen és valaminek visszajelése, ugy kiesinyes vetélkedéseknek is lehetőleg eleje vétsékek. E célból csupán egy általános kitüntetés, a nagy bronz-érem állapított meg, mely „Érdem jelöl“ felirattal van ellátva, az érdem mellett azonban oklevelek adatainak ki, melyekben a kitüntetett tárgy kiváló érdemei részletesen felsorolhatók, az időleges kiállításoknál ezenfelül még kiadatnak nagy oklevelek.

A nagy bronzérem kivül csupán 100 darab nagy díszoklevél adatik ki oly kiállítók részére, kiknek tárgyai nemesek kiváló figyelmet érdemelnek, de nemzetgazdasági vagy hasonló országos érdekű jelentőséget mutatnak fel.

sót a speieri püspököt, midőn ez nejét a kocsiából leemelve megcsókolá, elűzte udvarából, ezt mondván: „A tali benedictione libera nos, domine!“ — Az ilyen áldásoktól mentes meg uram minket!

A hős lelkű római nő, Arria férje Paetus ajkaira csókot nyomott, önszívébe pedig tört mártott, így kiáltván fel: „Nem fáj így a halál!“ A csók édessége feledteté vele a tör kínait és ezen szempontból tekintve a csóknak mindenesetre igen édesnek kellett lenni. Történeti nevezetességű csók még XII-ik Károlyé, ki egyik miniszterének leányát csókolá meg, ki azonban nem volt rest a viszonzó csók helyett arezulesapással felelni. A történet-írók szerint az északi hős e aaptól fogva halálból gyűlölte a nőket és táborozásban, csaták tüzeiben tölté egész életét s ki tudja, nem ezen megszügyenítő visszautasításnak köszönheti-e dicőségét és nagy nevét?!

Meglehet, hogy tisztelt olvasóim közül többen mesészerűnek fogják találni, hogy egy hölgy a XVIII-ik században korának legnagyobb királyát, — ki egyszersmind a krónika szerint feltűnően szép férfi is volt — azért, mert megcsókolá, arezul üti. Valóban nagyon furcsa is, de nem tehetünk róla, a tény történelmileg igaz; sőt még egy másik esettel is szolgálhatok, melyben ugyan nem arezul-ütés viszi a főszeret, de a mely, mint feltűnő ritkaság szintén csodálatra fogja kelteni olvasóimat és talán önkénytelen egy sóhajtpótenek azon boldog kor felé, melyben a csókoknak agiója oly borzasztó magas fokon állott. A marseillei vicomte Fulio, a XI. század elején menyasszonyának, Odiliének első csókjáért minden jószágát, melyet csak Sixfours, Enges, Solieres és Olieresben bírt, örök tulajdoni joggal átadta.

Hihetetlen, de igaz! Bizony, bizony szép, nagyon

szép idők lehetnek azok, mikor egy csóknak ily óriási értéke volt.

A tisztelet- és szeretetből adott csók mindig valamely valódi gyöngéd érzelmeknek külső hű és igazi tolmácsolója: méltán feltételezhetjük tehát, hogy ha valaki felénk önkényű csókkal közeledik, azt ezen érzelmek valamelyikének, mint igazi indoknak sarkalása folytán teszi. Megtörténik néha, hogy az érzelmeknek a mutatása vagy csak palást, mely ennek éppen ellenkezőjét takarja, vagy nem más, mint eszköz bizonyos célok elérésére, mik talán e nélkül nem, vagy csak nehezen sikerülhetnek. Az ezek színelésével hízésgéből, tettetésből vagy árulásból s így mindig bizonyos belső szükséges kényszerítés folytán, hamis lélekkel adott csók, a megcsókolandó félrevezetésére és kijátszására szolgál — az álcscók. E csóknem, melyet különben judásécsóknak is neveznek, már példabeszéddé vált s mint valami eredendő bűn a társadalom minden rétegébe beplántálta magát. Nincs talán kissé nagyobb kör, theastély, hol e csók — persze többféle-képpen variálva — ne alkalmaztatnék vagy foganatba ne vétetnék.

A diplomaták csókja szintén e kategoriába tartozik, azon különbséggel, hogy ennek hatását a megcsókolton kívül ezek és ezek szokták érezni. — Tudva van, hogy nemrégiben Goreskoff a reichstadi konferencián Andrássy gróftól megcsókolni méltóztatott, minek eredménye csakhamar a kékki kikötőnek a törökök előtti bezárása lett. — Hát azt a csókot hova sorozzuk, melylyel ama meleg napok után a fölséges ezár táborúokait illetve Plevna bevételre és Ozmán meghódolása alkalmából? Talán a szeretet-csókhöz? No kedvezett volna csak nekik a szerencse, majd érezheték volna ő kancukás kegyelmét „czvikipuszi“-jait! — E csókkal a csár kétségtelenül a

A buzgó munkálkodás és bár nem önálló, de figyelmet érdemlő tevékenység jutalmazására a kiállító által bejelentett közreműködők részére közreműködői érmekek adtak ki, melyek szintén az érdemet feltűnő oklevéllel láttatnak el.

„Budapest a kiállítás alatt.“ Ely című munkát küldött be hozzánk a Dobrowsky és Franke fővárosi könyvkereskedő cég. A kiállítás alkalmából az ország minden részéből nagyszámú közönség készül a fővárosba, a főváros megtekintése és a kiállítás tanulmányozása ezaljából. A Dobrowsky és Franke által az országos kiállítás bizottság támogatása mellett kiadott és Gelléri Mór által több jeles író közreműködése mellett ügyesen szerkesztett a fővárosi kalauz minden látogatóra néve nélkülözhetlen kézikönyvet képez, melyet előre megszerelve és figyelmesen átlapozgatva, mindenki bizonyos tájékozottsággal mehet a fővárosba és a kiállításba. A mű a Baedeker-féle és a leíró könyvek előnyeit egyesíti magában, amennyiben a leg-szükségesebb tájékozást nyújtja a fővárosba érkezőknek az utazásra és elszállásról a néve; közli a hordárók és bércoski tarifáit, a tarsaskocsik, a közúti vasut, a helyi hajók, a csatargöcsök menetrendjét és szállítási díjait; kimeríti mindazt, a mit a posta, távirat, telefon, színházak, mulatóhelyek, vendéglők, sörházak, kávéházak, cukrázdák, fürdők, a sport, a tudományos közintézetek, köz-hivatalok, a rendőrség, a fővárosi és országos hatóságok, országos és közhasznú intézetek, egyletek stb. iránti tájékozás szempontjából tudni kell. Szóval kalauz és tájékoztató e könyv minden látogató-nak bármily hivatalos vagy magánygyűben akarjon a fővárosban el-járni, akár csak szórakozás kedvéért, akár komolyabban ezáll meg Budapestre. Időfelosztási javaslatában továbbá tájékozást nyújt a főváros és a kiállítás megtekintésére szánt idő legezészerűbb beosztására néve. Körseta a fővárosban című fejezetében számos gyönyörű illusztráció kíséretében elvezet bennünket e mű a főváros minden nevezetes és megtekintésre méltó közintézetéhez és középületéhez, főmőren és néhány vonással jellemzi a főváros legkiemelkedőbb alkotásait és látnivaló nevezetességeit; majd a főváros környékén a közelben és a távolban eszközölhető kirándulásoknak szentel kiváló figyelmet, végre tartalmazza a fővárosnak nagyszerűelmű, nyolcz színnyomatban díszesen kiállított, pontos térképét, a kiállításnak ugyanily kivételű kisebb helyrajzát, a kiállítási épületek felsorolását. A főváros térképeinek magyarázatán szolgál a főváros utcait- és tereit tartalmazza a fővárosnak nagyszerűelmű, nyolcz színnyomatban díszesen kiállított, pontos térképét, a kiállításnak ugyanily kivételű kisebb helyrajzát, a kiállítási épületek felsorolását. A főváros térképeinek magyarázatán szolgál a főváros utcait- és tereit tartalmazza a fővárosnak nagyszerűelmű, nyolcz színnyomatban díszesen kiállított, pontos térképét, a kiállításnak ugyanily kivételű kisebb helyrajzát, a kiállítási épületek felsorolását. A főváros térképeinek magyarázatán szolgál a főváros utcait- és tereit tartalmazza a fővárosnak nagyszerűelmű, nyolcz színnyomatban díszesen kiállított, pontos térképét, a kiállításnak ugyanily kivételű kisebb helyrajzát, a kiállítási épületek felsorolását.

A főváros és a kiállítás megtekintésére szánt idő legezészerűbb beosztására néve. Körseta a fővárosban című fejezetében számos gyönyörű illusztráció kíséretében elvezet bennünket e mű a főváros minden nevezetes és megtekintésre méltó közintézetéhez és középületéhez, főmőren és néhány vonással jellemzi a főváros legkiemelkedőbb alkotásait és látnivaló nevezetességeit; majd a főváros környékén a közelben és a távolban eszközölhető kirándulásoknak szentel kiváló figyelmet, végre tartalmazza a fővárosnak nagyszerűelmű, nyolcz színnyomatban díszesen kiállított, pontos térképét, a kiállításnak ugyanily kivételű kisebb helyrajzát, a kiállítási épületek felsorolását. A főváros térképeinek magyarázatán szolgál a főváros utcait- és tereit tartalmazza a fővárosnak nagyszerűelmű, nyolcz színnyomatban díszesen kiállított, pontos térképét, a kiállításnak ugyanily kivételű kisebb helyrajzát, a kiállítási épületek felsorolását. A főváros térképeinek magyarázatán szolgál a főváros utcait- és tereit tartalmazza a fővárosnak nagyszerűelmű, nyolcz színnyomatban díszesen kiállított, pontos térképét, a kiállításnak ugyanily kivételű kisebb helyrajzát, a kiállítási épületek felsorolását.

Színészet.

A Tóth Béla vezetése alatt álló szabadkai színtársulat folyó hó 5-én, husvét vasárnapján kezdte meg előadásait Jókai „Arany ember“-ével, melyet 13-án közki-vánatra ismételt. — Valahára elmondhatjuk, hogy egy teljesen jól szervezett és még nagy színpadokon is számot tevő tagokból álló színtársulat előadásait élvezhetjük. — Ideje is volt a sok apró-cseprő, izlésrontó társulatoeska után, melyeknek létezése és kotnyeleskedése csak a köz-

tábornokai iránti elismerést és szerezetet mutatta, anélkül hogy ezt érezte volna.

A judásécsók különben napjainkban is divatos s talán még gyakrabban, mint gondolkán. A gyermekek — bár öntudatlan is — használják, ha pl. szülőiktől valamit nyerni akarnak. Nem lehet ugyan állítani, hogy a gyermekesóknak a szeretet hiányzanék, hanem annyi kétség-telen, hogy a kérés pillanatában a csókzáró hízésgéből ömlik ama reményben, hogy ennek jutalma a kérés teljesítése lesz. — Ime egy eklatáns példa: Irma kisasszony bálba akar menni, minthogy Aladár urral megállapított, hogy ott találkoznak és sok mindent el fognak ott egymásnak mondani; a kisasszony szíve már előre is repes az örömtől, hogy annak a karján fog sétálni, azzal fog hosszan, háborítlanul édesen susogni, kit ő piciznyke-szívének lángoló szerelmével hívval szeret. Igen ám, csak-hogy apuska azt mondta, hogy az idén több bálba el nem viheti, mivel a buzának éppenséggel nincs ára s a kanász bojtár éppen a minap jelenté, hogy az ősi hízők közül tízen sziveskedtek minden előleges bejelentés nélkül jobblétre szenderülni.

A szeretetreméltó kis leány körülveszi, megcsókolja, ölelgeti, beszél neki sok mindenfélét, méla önfeledésében még azt is előhozza, hogy hiszen Aladár a jövő tavaszszal adja meg utolsó vizsgáját . . . aztán . . . végre az apuska kénytelen engedni a csók özönének s minden há-tározottsága mellett is megígéri, hogy: „nó még most az egyszerű!“ Hálából ismét csókok borítják. — S ki hinné ezeket csupán a szeretet csókjainak? Azoknak látszanak bár, de csak eszközei egy másik érzelmeknek, amannak képét öltve magukra. Ime az ártatlanságban is hízlekedés, álérzelem és álcscók.

A férj hazajön, neje eléje szalad, nyakába borul s

199
ponti szini igazgatós
Egynehányszor zsuf
azelőtti minden kritik
nitett közönség része
téka annak, hogy e
telek, melyek akárm
visszaszoktathatnak.

Dicséretére vál
lehetőségig a bel-é
vagy legremekebb dá
mészetes dolog, hogy
esőné“-féle selejte
kevés-reszle is eltűr
A társulat különöse
népszínművekben er
az „Arany ember“-b
kevésbé frivol oper
szintén a jó népszín
és drámát kértünk.

A tagok közül
zséri, Deák, Szepesi,
Vértesiné, Berzsenyi
A többi tagok is be
mány és gyakorlás m
ják egybe az előadás
Egyszóval a tá
ges pártfogást, mert
ki tudja még mikor
A következő alkalom
ferálunk.

VE
Az első
felhívjuk lapunk
rint egy a lejárt i
évre is 1—1 frtt
beküldeni szivesk
— Kitüntet

ispánját következő
rűli magyar mű
Csató Jánosn
nak, a közügynek
seül, a királyi tan
nyozom. Kelt Bé
Ferencz Józ
Ó eszézi és apost
elismerése méltán
mivel ezzel legillet
erősítve a közbizalo
Csató János kir. tar
leg pedig alispánna
és helyeselve lett a
zönsége, az ő hazat
minden terén tanus
szonyban állunk ki
hízégsének s részbe
a szót a „Nemzet“-
939-ik számában e
„Alsó-Felhermegye
lapunkban a hivata
tanácsosi ezimmel
bizonyára a legálta

hosszu, édes esőket
csókját, pedig a k
hogy meggyőződjék
se, az imént távozt
. . . a férj pedig,
sege és ma elkövet

De hányat és
A következő
ábrándos lelkű fiata
ból Nagykörösrre p
lenségére egy csoda
gyes volt fiatal bar
dére szemlesütve,
ömlendezéseit vissz
kénysége egyre be
ostromra került a
baj istennőjét végk
látván diadalát, vig
számítgatá a kedve
neki, — „megköt
győzelmet, s mert
lanatában zsebe is
észre, midőn a cz
„véletlenül“ lemar
forintot tartalmazó

ponti zsinai igazgatóság indolentiájából kimagyarázható. Egynehányszor zsúfolt házat is láttunk, a mi pedig az azelőtti minden kritikán alól álló előadások által elidegenített közönség részéről nagy ritkaság s fényes bizonyítéka annak, hogy e társulatban megvannak azok a feltételek, melyek akármely kiváló közönséget a színházba visszahozhatnának.

Dicséretére válik Tóth Béla igazgatónak, hogy a lehetőségig a bel- és külföldi színműirodalom legújabb vagy legremekesebb darabjait igyekszik színre hozni. Természetes dolog, hogy a sok új között akad egy-egy „Csicsóné”-féle selejtes darab is. Na, hanem a sok jóért a kevés rossz is eltrükk. Csak mennél kevesebbet belőle! A társulat különösen az operettekben, vígjátékokban és népszínművekben erős. Drámai műben még csak egyszer, az „Arany ember”-ben volt alkalmunk látni. A szép és kevésbé frívól operetteket szívesen végig hallgatjuk, ugyancsak a jó népszínműveket is; több classicus vígjátékot és drámát kérünk.

A tagok közül teljes elismerésünket érdemlik: Dezséri Deák, Szepesi, Mezei, Szép János, Berzsenyi Julia, Vertesiné, Berzsenyiné, Nagy Vilma, Berzsenyi Margit. A többi tagok is beválnak elannyira, hogy kellő tanulmány és gyakorlás mellett kielégítő eredménnyel olvasztják egybe az előadások vezérszerepeit.

Egyszóval a társulat mindenha megérdemli a tömeges pártfogást, mert alkalmat nyújt rég nem látott — és ki tudja még mikor látható jó előadások élvezésére. — A következő alkalommal bővebben és részletesebben referálunk.

VEGYES HIREK.

Az első negyedév leteltével tisztelettel felhívjuk lapunk t. előfizetőit és pártolóit, miszerint egy a lejárt időre, valamint a beállott negyedévre is 1—1 frttal az előfizetési díjakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

— **Kitüntetett alispán.** Megyénk érdemes alispánját következő kitüntetés érte: „Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán, Csató Jánosnak, Alsó-Fehérmegye alispánjának, a közügynek terén szerzett érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi czímet díjmentesen adományozom. Kelt Bécsben, 1885. évi április hó 4-én. Ferencz József, s. k. Br. Orczy Béla, s. k.”

Ő eszárú és apostoli kir. felségének ezen legmagasabb elismerése méltán fölkeltheti bennünk a büszkeség érzetét, mivel ezzel legilletékesebb helyen is mintegy meg van erősítve a közbizalom azon nyilvánulása, mely nagyságos Csató János kir. tanácsos ur iránt számos alkalommal, főleg pedig alispánná lett választásai alkalmával nyilvánult, és helyeselve lett azon magatartás, melyet megyénk közönsége, az ő hazafias, önzetlen vezetése alatt a közélet minden terén tanusított. Miután azonban oly közeli viszonyban állunk kiváló személyéhez, hogy szavaink talán hízlegésnek s részben öndicsőítésnek is vétetnének, átadjuk a szót a „Nemzet”-nek, mely következőleg emlékezik meg 939-ik számában e kitüntetésről és annak méltó hősről: „Alsó-Fehérmegye alispánját, Csató Jánost, mint reggeli lapunkban a hivatalos lap után közöltük, ő felsége a kir. tanácsosi czímmel tüntette ki. Csató János e kitüntetése bizonyára a legáltalánosabb helyeslésre fog találni egész

hosszu, édes esőket váltanak, — mint hiszik a szerelem esőjét, pedig a kis feleség csak azért esőkolta meg őt, hogy meggyőződjék róla: vajjon már melyik esőjje édeseb, az imént távozott házi baráté e, vagy a férjem uramé? ... a férj pedig, hogy gyanut ne élesszen szeretetlenségére és ma elkövetett hűtlenségére felől.

De hányat és hányat lehetne ilyet elmondani!

A következő érdekes eset meg a minap történt egy ábrándos lelkű fiatal barátommal, aki ugyanis a fővárosból Nagykorörsre pályázván a gőz szárnyain, szerencsétlenségére egy csodaszép hölgygel találkozott, ki elég kegyes volt fiatal barátunknak minden édesbbsé váló beszédére szemlesütve, irulva-pirulva hallgatni anélkül, hogy ömlendzéseit visszatartotta volna. A szépség engedékenységére egyre bátrabbá tévő a Don Juant, míg végre ostromra került a dolog s eldördült a csók-ágyu, mely a báj istennőjét végképpen védképtelenné tevő. — Achilles látván diadalát, vig kedélyvel s megkönnyebbült szívvel számítgatá a kedves perczeket, melyeket diadala szerzend nekí, — „megkönnyebbült szívvel”, mert nem várt ily győzelmet, s mert nem is álmodta, hogy boldogsága pillanatában zsebe is megkönnyebbült; ezt csak akkor vette észre, midőn a ceglédi állomáson a szerelem istennője „véletlenül” lemaradván a vonatról, — megtapogatá 5000 forintot tartalmazó erszényének — hűlt helyét.

(Vége köv.)

Alsó-Fehérmegyeében, hol Csató János hazafias tevékenységét a megye vezetésében megtanulta becsülni és méltányolni mindenki. Érdekes lesz tudni, hogy Csató János, a kitünő közigazgatási szakember, egy más téren is ritkítja párját: kitünő ornitholog és botanicus ő, s e részbeli gyűjteményei messze túlhaladják a magángyűjtemények szokásos jelentőségét. Csató összes idejét, a mi hivatalos elfoglaltságából fenmarad, e téren való buvárkodásnak szenteli. Erdély flórájának és madárvilágának nem egy hamar van alaposabb ismerője nála. A külföldön elsőrendű szaktekin-télynek ismerik, s a legkiválóbb hazai és külföldi tudósok állanak esereviszonyban Csatóval, ki növénytanai kutatásait nemcsak kedvvel, nemcsak nagy alaposággal, hanem nagy szerencsével is folytatja. — Jelen kitüntetése a közigazgatás terén szerzett érdemeiért érte, mert meggyője adminisztrációját kifogástalanul intézi; s azon hazafiak közé tartozik, kik — kora ifjúságukban érvén meg az 1848-iki év oly nagy megpróbáltatásait — azóta mindig, minden téren teljesíteni tudták kötelességüket. A magyar tisztviselői karnak egy igen kiváló alakja Csató János, s kitüntetéséhez mi is melegen kívánunk szerencsét. — Az örvendetes eset közhírré válván, első sorban a megye központi tisztsége ragadta meg az alkalmat érzelmeit kifejezni érdemes vezetője iránt. Folyó hó 13-án, hétfőn délelőtt 11 órakor összegyűlvé, Török Bertalan főjegyző üdvözölte a királyi tanácsos urat, ki az elhangzott éljenzések után barátságos indulattal köszönte meg a jó kívánatokat és szerényen azt jegyezte meg, hogy ezen kitüntetés által mintegy méltóbbnak érzi magát tisztításai bizalmát bírva élükön állhatni. Jött Nagy-Enyed város tanácsa Kovács, Gyula polgármesterrel, a Bethlen-főtanoda tanári kara dr. Kovács Ödön rector-foglással, a kir. adófelügyelőség és adóhivatal, a polgári iskola tanárai Dancs Sámuel igazgatóval és számosan még, kik élük kifejezést adtak e kitüntetés feletti örömlüknek, mire a kir. tanácsos-alispán nem is késett kijelenteni, hogy barátainak, tisztelőinek öszinte öröme teszi előtte igazán becsössé ő felsége ezen elismerését. A távollévő, vagy körülményeikről fogva személyesen meg nem jelenhetők üdvözlőleiből kiemeljük a következőket: Zeyk Károly főispán és családja, Pogány György főispán, dr. Dárday Sándor, Lukács László, Pogány Károly, Vizi Imre országgyűlési képviselők, Novák Ferencz, Diószeghy Lajos, Szöcs József polgármesterek, gr. Teleky Gusztáv, Joksmann Nándor kir. törvényszéki elnök, Tűzkövy István királyi tanácsos, temesvári pénzügyigazgató, Kovács József pénzügyi főtanácsos, Halmágyi Sándor kuriai bíró, dr. Chyzer Kornél Zemplénmegye főorvosa, Popp pénzügyi titkár, Szöcs Károly, Finna István, Apolján Ignác, Kholter Antal, Jenei Elek, Benedek Károly, Tornya Lajos, Boér Béla, Kovács csendőrfőhadnagy, Jonás Adolf, Gelei Kálmán kir. járásbíró, Halász Jakab kir. közjegyző, Pettykó Géza kir. adófelügyelő, Navratil György kir. adófelügyelő, Szöcs Sándor, Glück Adolf, Timár Károly, Teleky József, Molnár Samu, Glück Samu, Fábján Mária Mangesius Frigyesné, Henter Gábor kir. ügyész, dr. Mohay Sándor, dr. Gerbert Károly, Jován Miklós, Köblös Miklós, Adriányi Arnold, dr. Otrobán Nándor, a vizaknai városi tanács tagjai, Seethal Ferencz, Batta Bertalan, gr. Teleky Aurél, gr. Bussenl Henrik.

— **A püspöki vizsgálat alatt álló nagyenyedi ev. ref. egyházközség képviselő testületének** 1885. április 26-án az újvárosi háza tanácstermében gyűlés lesz, melyen való megjelenésre a t. t. képviselői tagok tisztelettel felhívattak. Az egyház elöljárósága.

— **Az erdélyi ref. egyházkerület igazgató tanácsa** az Alsó-Detrehemben felállítandó ref. pap-tanítói állomás állandó segélyezésére, az egyházkerületi házi-pénztárból évi 150 frtot szavazott meg. Jő helyre fordítottak ezen egyházkerületi segély, mert a ref. anyaszentegyház hívei — s a mi ezzel Erdélyben egyértelmű — magyar ajku véreink talán legnyomoruságosabb, legelhagyottabb helyzetben a Mezőség nagy részén, jelesen a két Detrethem vidékén vannak. A templom és pap hiánya azon a vidéken azt szűli, hogy pld. Alsó-Detrehemben az ottani g. kath. egyházközség kántortanítója olyan egyén, kinek még életben levő édesatyja kalvinista magyar ember. Bizony ideje, hogy munkához lássunk, mert „paszutunk veszünk.”

— **A szép gáldi kastély fedele,** mely ezelőtt négyöt héttel leégett volt, már nagy részben helyre van állítva.

— **Hymen.** Alsómarosváradjai Glück Mór, szabad-állományú m. kir. honvédfőhadnagy és birtokos, ma vasárnap d. e. 10 1/2 órakor tartja esküvőjét Baumgarten Fülöp nagybirtokos báj és szellemus leányával: Gizellával, Budapesten a dóhányutczai israelita templomban. Fogadjja szerencsekívánatainkat.

— **Necrológ.** A Bethlen-főtanoda theologiai ifjúsága által kiadott gyászjelentés szerint Nagy Mihály III-ad éves theologus f. hó 15-én Kolozsvárt, élete 24-ik évében elhalt. Béke poraira!

— **A nagyenyedi ref. egyház** kebelében a köz-firmálendő növendékek tanítása most van folyamatban. A tanítást ez évben dr. Bartók György lelkész vezeti. A választás buzgóságának a confirmáló növendékek lelkében felébresztésére vonatkozólag igen üdvös az egyházi előjáróság azon intézkedése, hogy a vallás alpelveinek tanítását

egyházi énekek rendes tanításával kaposolta össze. Ezen intézkedés talán be fog folyni arra, hogy az egyházi énekek a hívek ajkain ismét divatba jöjjenek, melyek az újabb időkben, fájdalom, nagy mértékben nincsenek divatban. Szomoruan kell tapasztalnunk, hogy sokan, főleg a nők, mai napság úgy gondolkoznak, miként a templomban énekelni illetlen dolog s ez okon az éneklést istentisztelet alkalmával az énekezőkre bízzák. Különös felfogás. Ha egybűt énekelni nem szégyen, miért lenne az szégyen a templomban, főleg miután az ének az isteni tiszteletnek kiegészítő részét képezi? Azzal a gyönyörű hanggal, mellyel a természet az embert felruházta, ne leunének-e kötelesek a természet Urát a mi mennyei Atyánkat énekléssel dicsősítetűi? Bizony igen. Hozzuk hát ismét divatba a templomi éneklést, mert az isteni tisztelet szépségét semmi sem emeli annyira, mint a gyülekezet buzgó éneklése.

— **A négy hónap óta** majdnem folyton tartó esőhiány gazda közönségünknek komoly aggodalmakat okoz. Attól lehet tartani, hogy ha az egek csatornái közelebről meg nem nyílnak, silány őszi vetéseink jó nagy részét ki kell szántani. Elég szomorú kilátás a mindenféle adóval terhelt mezőgazdaságunkra nézve. A kertekben a márcziusban vetett, vetemények stb. nem kel, a virág, rügyekkel rakott gyümölcsfák, melyeket a szürke és kék ormányos véczellérbogarak is csunyán megdézsmáltak, majdnem fonyadtan mutatják rügyeiket. A szőlőhajtások nem mutatkoznak még.

— **Kávé története.** Kávénéink naponta sok érdekes pletykát megemésztének a kávé-csészék mellett s sok pletykának nem egyszer vannak vidám és tragikus következményei. A kávé-néink kedvéért és oktatására elmondjuk az érdekes, általánosan használt növény történetét, mely is a következő: A tizenötödik század közepén egy szegény arab utazott Abeszínán át és utközben kimerülve, megpihent egy erdő közelében. Hogy rizsét megfőzze, fára volt szüksége és levágott egy száraz fát, mely telve volt száraz boggyókkal. Miután a rizst megfőzte és megette, úgy találta, hogy a félig elégett szemek igen kellemes illatot terjesztettek. Nehányat összeszedett, szétmorzsolta egy követ és ekkor föltedezte, hogy szétmorzsolva még erősebbé vált fűszeres illatuk. Mig e felett esodálkozott a kezében lévő szétört szemeket véletlenül egy edénybe, ejtette, melyben víz volt. — Az állott víz egyszerre majdnem egészen tiszta lett. — Az arabus ajkaihoz emelte. Kellemesen ízlett és pár percz múlva utazóink friss erővel folytatta útját. De előbb összeszedett annyi szemet, a mennyit elbírt Ardenbe (Arabia) érkező, értesítette a muftit felfedezéséről. A derék mufti megrögzött opiumszívó volt és évek óta szenvedett e mérges anyag következményein. Az ajándékba kapott babokat vízbe tette és itta e sajátságos italt, mely idővel visszaadta erejét. E felett annyira megörvendett, hogy hálából a fát elnevezte Cabnahnak, mi arabul erőt jelent. Így fedeztetett fel a kávé.

— **Assicurazioni Generali.** E társaság legújabban díj-táblázatot bocsátott közre, mely szerint az életbiztosítási ágban, egyelőre halál és elérés esetére azonnali vagy meghatározott esedékességgel szóló vegyes biztosításokra nézve egy osztályt állított fel, melyben a biztosítottak a nyeresémeny nyolczvan százaléka kapták oly módon, hogy az a biztosításnak három évnyi fennállása után évenként az igényre jogosultak közt osztatik fel, a mérlegből netalán eredő veszteséget azonban kizárólag a társaság viseli. Az Assicurazioni Generali, mely mindenkor azon van, hogy a közönség méltányos kívánalmainak lehető legjobban megfeleljen, első volt azok közül, melyek az életbiztosítás terén igen liberális biztosítási feltételek életbeléptetése által dicséretre méltó reformokat hoztak be és egy általán, valamint új biztosítási módosítások létesítése által az életbiztosítás terjesztése közűl nagy érdemeket szerzett. A 80%-nyi nyeresémenyrészesítés oly újítás, mely az életbiztosítás népszerűsítése érdekében bizonyára igen czélszerű, annál is inkább, mivel az ezen társaságnál az 1852-ik év óta az egyszerű haláleseti biztosításokra nézve fennálló nyeresémeny részesítési osztály a résztvevőknek 29.77%-nyi átlagos osztalékot fizetett ki.

— **Közigazgatási czimtár** jelent meg legközelebbi a Tettey-féle könyvkiadóhivatalban, mely kétségtelenül hasznos segédeszköz lesz mindazok számára, kiknek a gyakorlatban ilyenre szükségük van. E czimtár a hozzá adott, nyomtatás közben történt változások által, a létezők között a legújabb adatokat tartalmazza s a felőlet anyag sokaságát illetőleg is a legkimerítőbb, mert míg a statisztikai hivatal által kiadott csupán az állami intézményeket tartalmazza, addig az előttünk fekvő ezeken kívül még sok más közhasznú intézmény czimtárát is felvette. — Tartalma: 1. Az uralkodóház és udvar, valamint a közös intézmények. 2. A m. miniszteriumok és az áll. számvevőszék. 3. Egyházi czimtár. 4. Katonai és honvédelmi czimtár. 5. Közművelődés és közoktatás. 6. Pénzügyi hatóságok. 7. Budapesti pénzügyintézetek. 8. Közlekedési, földmívelési és keresk. czimtár. 9. Igazságügyi czimtár. 10. Ügyvédek czimtára. 11. Egészségügyi és m. orsz. orvosok czimtára. 12. Törvényhatóságok és rend. tanácsú városok czimtára. — Daczára e gazdag tartalomnak, ára 80 kr alig ulti meg a hivatalos tisztú czimtár árának negyed részét. Ajánljuk hatóságoknak, közjegyzőknek, ügyvédeknek mint praktikus segédeszközű, mely nemcsak neveket ad, hanem a legtöbb esetben a hatóságok illetékességét is kitünteti. Megrendelhető Wokál János könyvárúsnál N.-Enyedén.

Az „Ország-Világ” 15-ik (április 11-iki) száma is ritka érdekes tartalommal és művészi képekkel jelent meg. A közlemények sorát Pintér Kálmán kecskeméti tanár nagyrészt közleménye nyitja meg Petőfi és Arany baráti viszonyáról, ezt követi Kozma Andor „A domban” című gyönyörű költeménye. Rákosi Viktor elbeszélése: „Bojtor Kamill utazása” igazi törül metszett humorával, egyike a legsikerültebb és fajta termékeknek; Tolnai Lajos „A falu urai” című regénye számszámra mindjobban felkelti érdeklődésünket. A többi közlemények következők: „Az amerikai highe-tone”, írta és a new-yorki magyar egyesületben felolvasta Takátsy József; „Mikor a színházak zárva vannak”, bécsi tárcza Kaposi Béla élénk tollal; „A nemes”, satirikus vers Temérdek-től, mely név alatt közlünk egyik jelese ir utabban ötletekben gazdag verseket; „A művész-világból”, életkép Jesson-tól. Sáni Lászlóné fordításában „A zborrói várrom” Goró Lajostól. „Utezárol utezara”, hangulatos kis vers Palágyi Lajostól (képpel). „A hét története” Székely Huszártól. A képek közül megemlítjük a következőket: „Itt a tavasz!”, „Utezárol utezara”, „A zborrói várrom” Goró Lajos eredeti rajza, canadai képek stb. Végül a rendkívül gazdag és változatos rovatok: tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, nők világa, könyvpiaze, vidéki élet, sport, hymen, gyászrovat, innen-onnan, rejtvények. — Az „Ország-Világ” előfizetési ára január—decemberre 10 frt. január—júniusra 5 frt, április—júniusra 2 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők, Gránátos-utca 6-dik szám.

A „Gondúzó” 30. száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: „Az új főispán”, rendkívül érdekes regény Tolnai Lajostól. „Kétyelek”, költemény Prém Józseftől. „A sakk-tábla bölcsesége” Ötvös Adolfól. „A végzet”, regény Margitay Dezsőtől. „Mikor Gyuri básiit elfogták”, vig történet Szini Péteről. „A gránát-köves asszony”, történeti regény P. Szathmáry Károtytól. „A gránát-köves asszony”, Marditt E. legújabb regénye, fordította Mártonfy Frigyes. „Kastély és templom”, költemény Varsányi Gyulától. „A végzetes lehel”, humoreszk. Ezeket követi a boríték érdekes tartalma, ugymint A magyar gazdaságy, vegyesek, talányok, talányfejtők és szerkesztői posta. A minden vasárnap megjelenő „Gondúzó” előfizetési ára negyed évre 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek Székely Aladár kiadó tulajdonoshoz küldendők, Budapest VII. ker. dob-utca 14. szám. Figyelmeztetjük olvasóinkat e kitűnő lapra, mely körül hazánk legkiválóbb írói csoportosultak és mely oly ügyesen van szerkesztve, hogy hazai irodalmunkban páratlanul áll. A semmi költséget nem kímélő és áldozatkész kiadó mindenkinek szolgálatát mutató szándékával ingyen és bérmentve, ki e végre hozzá fordul.

— A „Magyar Háziasszony”. Az e cím alatt Budapestben megjelenő háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapnak, mely a magyar gazdaságyok országos egyletének hivatalos közlönye, — előfizetési ára egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Előfizetheti legelőszörben postautalvány által a „Magyar Háziasszony” kiadóhivatalhoz Budapestben, váci körút 20. — Mutatószámok ingyen küldetnek mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezéért — legelőszörben levelező lappal — fordulnak. A legújabb szám következő változatosabb tartalommal jelent meg: Pályázati jelentés. — A nők műveltsége. — Mehet-e 16 éves leány színházba? — Háztartási gazdaság — Konyhaszat. — Hogyan főzünk, süsünk? — Gyermeknevelés. — Házi állatok. — Házi szerek. — Irodalom és művészet. — Színház és zene. — A magyar gazdaságyok országos egyletének közgyűlése. — Hymen. — Fővárosi bevásárlási források. — Regény-csarnokban: Vész és vihar, angol regény.

Az „Olvasókör” szépirodalmi regényfolyóirat 26. füzetét megjelent, mely a „Gyémánt király” című francia regény folytatását képezi. — A képes és díszes kiállítás kiadvány havonként kétszer jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Mutatószám mindenkinek ingyen és bérmentve küldetik, ki eziránt a kiadóhivatalhoz fordul, mely Budapestben, Stáció-utca 31. szám alatt van.

KÖZGAZDASÁG.

A gyöngyvirág legkedvesebb disznővényeink közé tartozik s igen igénytelen. De habár igen kevés ápolással is megelégszik s dusan virágzik, mégis, ha minél rövidebb idő alatt erőteljes virághajtásokat akarunk nevelni, különös ápolásban kell a gyöngyvirágot részesíteni. Kulturájuk bizonyos talajhoz nincs kötve. Épen úgy megnő és virágzik nehéz talajban, mint könnyű homokos vagy iszappal vegyített talajban is. Ha gyöngyvirágot rendszeresen akarunk tenyészteni, a földet már ősszel előkészítjük s az iltetést is azonnal elvégezhetjük, mi által tavaszi munkát és időt takarítunk meg. Jobb azonban az iltetést tavaszra halasztani s a földet a télen át a fagy behatásának kitenni. Az iltetés ágyakba sorokban történik, mely utóbbiak 1/2 láb távolságban állanak egymástól. A csirák szorosan egymás mellé helyeztetnek a sorokba. Az ágy leegyengettetvön, egy hüvelyk vastag trágya terítettik rá, mely a feltalajréteget laza és nedves állapotban tartja. A trágyázás évenként ismételtetik s az ágyak száraz időben trágyalével is megöntöztetnek. A trágyalé erősíti a gyöngyvirágot s dus virágzásra indítja. Az ágyak gondos számolása szükséges. A két éves csirákban fejlődött növények a harmadik évben már virágoznak s átültethetők. A gyöngyvirággal beültetett ágyak igen háladosak s a kertek árnyas helyeit rendkívül díszítik kellemes illattal árasztván el a levegőt. A csirákat az erdőből könnyen és a legtöbb esetben ingyen beszerezhetni s mégis oly ritkán láthatni a falusi kertekben. Üdészetre szintén igen alkalmas a gyöngyvirág. E czébből szükséges, hogy a csirák a virágzási képességét illetőleg megvizsgáltsanak. A virágcsirák valamivel dagadtabbak. Kiemeltetvön a gyökerek megkurtítottanak s a növény könnyű homokkal kevert komposzt földdel megtöltött alkalmas edénybe iltetetik. Egy középszerű edénybe 4—5 növényt iltethetni. Az így iltetett csirák fagymentes helyre állítanak, a hol a hajtásig maradnak, mely rendszeren már 14 nap mulva bekövetkezik. Az edényeket egy igen keskeny oldalú szekrénybe mohra állítanak s mohhal egészen beburkoltatnak, hogy a földből kiemelkedő csirahegyekből semmit se lehessen látni. A mohot naponként többször meg kell nedvesíteni. Ez által a szek-

rénybe egyenletes meleg fejlődván, a hajtás rövid idő mulva megindul. Mihelyt a hajtások a mohból is kilátszanak az edények kivételnek a szekrényből s meleg szobába ablakba állítatnak, a hol nemsokára a virág is kiüjlik. Egy-egy növénynek illata az egész szobát képes betölteni a nélkül hogy kellemetlenül válnék.

A dióról. A diófa nem igen válogatós talaj dolgában. Annyi bizonyos hogy a meszes, homokos, kovasavas, agyagmeszesde száraz talajokat kedveli, míg a tiszta agyag és hideg talajokat kevésbé kedveznek fejlődésének és termékenységének. A diófa a nedves homokon, köves talajon és mely jó erőben levő földön kívül nagy tért és szabad levegőt szeret. A dió legközségesebben magról szaporítatik, ámbar nem adja szigoruan azt a faj, melyről a faj vétegett. Lehetséges az ojtás által való szaporítás is, ez által sikerült a jobb fajokat állandósítani, melyek közül említésre méltók: A Franquette, mely meglehetősen nagy, hosszadag, egy kissé hegyezett, magja telt, fája igen erőteljes, későn hajt, nagyon termékeny, kiválólag asztali csemegének nagyon alkalmas. — A Mayette, gyümölese elég nagy, fenékén lapos, csucsa feléhegyezett, magja telt, de csak kevésbé gyengéd; fája erőteljes, későn virágzó, igen termékeny, jó talajt kíván, egyike a legszebb asztali csemegének. — A Parisienne, melynek gyümölese elég nagy, hosszadag, majdnem oly magas a csucsnál, mint a fenékén; majd megtelt, fája erőteljes, későn virágzik és termékeny. Csemegének jó. — A Barthere, melynek gyümölese hosszú, magja telt és félkemény, nagyon termelésre szintén érdemes. A dió őtani mindig a nedvkerings megindulásakor szokás, még pedig sipolás által koronába; mi szinte koronába, de hasitékba öjtük azt, de az amerikai fekete diófára, mely sokkal erőteljesebb növésű, mint a másik és igen jól kiállja nagy hideget. — Midőn a dió megéri, külső héjának megnyitása által jelenti azt és a nemesebb fajknál szokás megvárni, míg azok maguktól lehullanak a fáról, a kevésbé fehér héjukat pedig fehéríteni szokás úgy, hogy előbb róluk minden tisztátalanságot lemosnak, azután pedig gyepe vagy ponyvára terítik, hol azok a szükséghez képest 8—14 napig éjjel-nappal a szabadban maradnak, de 2—3-szor minden nap megforgattatnak és utójára kemenczében vagy aszalóban megszáritatnak, mihez épen annyi időre és melegre van szükségök, mint a besztercei szilvának a megszárláshoz. (E-s.)

— **Plaei árjegyzék.** Nagy-Enyed, 1885. április hó 16. Egy hectóliter tisztába 6 frt — kr, rozs 4 frt — kr, elegy buza 5 frt — kr, törökbuza 4 frt 25 kr, zab 2 frt 75 kr. Egy kiló marhahús 40 kr, sertésbús 44 kr, borjúhús 36 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

DR. MAGYARI KÁROLY
SZILÁGYI FARKAS TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Sz. 7688—1884.
tkvi

Árverési hirdetés.

A nagyenyedi kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik, hogy besenyői Pastin Gyorgye végrehajtató 19 frt 52 kr tőke, ennek 1882. évi okt. 12-től járó 6% kamata 10 frt 30 kr költség követelésének kielégítése végett végrehajtást szenvedő besenyői Pópa Augustin ellen, ennek a besenyői 71 számú telekkönyvben A+ 1—4. 6—18. rendszám 130. 165. 167. 282. 342. 427. 432.

Árlejtési hirdetés.

Alsó-Fehérmegye közigazgatási bizottsága folyó évi április hó 8-án tartott ülésében 332 szám alatt hozott határozatával a következő munkálatok — és pedig:

a tövis-diódi utszakason a diódi patakon lévő nagyhid újbol építését	2898 frt 36 kr,
a nagyenyed-torockói uton építendő hét átereszt és a nyirmezőnél lévő fahid szárnyainak kiépítését összesen	3801 frt 89 kr,
a maros-ludas-czintos-bökkös-ozdi utvonalon építendő nyolcz átereszt felépítését	2123 frt 14 kr,
építési költséggel engedélyezte.	

A fenn említett munkálatok fogantatásának biztosítása czéljából az 1885-dik év május hó 2-ik napjának délelőtt 10 órájára az alsófehérmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zártajánlati és szóbeli versenytárgyalás hirdettetik.

Versenyezni óhajók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok együttes vagy egyenkénti végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap délelőtt 10 órájáig az alóirt hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezett írásbeli ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az alsófehérmegyei kir. államépítészeti hivatal.

Nagy-Enyed, 1885. április hó 13-án.

577. 625. 626. 733. 734. 780/1. 867. 874. 899. 906. 933. 1071. 1164. 1201. helyrajzi szám alatt alperest illető felerész fekvéségei 835 frt megállapított kikiáltási árban Besenyő község előljárósigi helyiségében 1885. évi június hó 9-én délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áról is eladotnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §. jelzett árfolyamnap számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kikiáltott közhöz letenni.

A vételart pedig vásárló az árverés jegerőre jutása után felét 15 nap és a más felét 60 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különbén az árverés megállapított feltételei alóirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Besenyő község előljárósigánál megtekinthetők.

A kir. járásbírószág, mint telekkönyvi hatóságától.

Nagy-Enyed, 1885. febr. 28-án.

82. szám.
1885.

Árverési hirdetés.

Alóirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. értelmében közhírre teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbírószág 3297—1882 számú végzése által Keeskés Péternek nyirmezei Filimon Tóder lui. Gligor ellen 60 frt tőke, ennek 1881. év május hó 5-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 52 frt 34 kr perköltség erejéig kirendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság foglalt és 320 frtra becsült 2 nagy ökr, 50 szák osós törökbuzaiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a 328—1885 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Nyirmezőn az előljáróság irodájába leendő eszközésére 1885-ik év május hó 5-ik napjának délelőtt 10 órája határidőből kitézik és aoboz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hitvatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsaron alól is eladotni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Enyed, 1885-ik évi ápril hó 13-ik napján.

Gajzágó Simon,

kir. bir. végrehajtó.

170—1885.
b. végreh.

Árverési hirdetés.

Alóirt bírói végrehajtó ezennel közhírre teszi, hogy tömeggondnok ügyvéd O. Veress Gábornak 410—885. ügyv. számú megbízása folytán tövisi Körmeny Árpád csodótömegéhez tartozó 2155 frt 96 kr becsértékű bolti árucikknek a hitelező választmány által elhatározott közárveréseni eladása 1885. évi április 30-án délelőtt 8 órakor s következő napján Tövisen, vagonbukott üzlethelyiségében tartandó nyilvános árverésen fog eszközöltetni.

Az említett csodóvagon eladása előbb tömegesen a 2155 frt 96 kr becsár 20%-nak leengedésével kísértetik meg, s ha ez nem sikerül, az árverés alá bocsátott árucikknek leltári számonként részletekben szükség esetén becsaron alól is — azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni. Nagy-Enyed, 1885. április 14-én.

Gajzágó Simon,

kir. jbir. végrehajtó.

17. szám.

Szerkesztői

Nagy-Eny

A KIADÓHIVA

hova

a lap szemléi

közlemények

Kiadóhiva

Wokál János könyv

hova

az előfizetések

bérmentesen

Kéziratok nem ad

Z

Alsófel

n

(B.) A legm
szavakat, s e fáj
abban vármegyén
verő hatással fog
funak minden tis
kisebbit.

A magas éle
hozza szokathato
nye által rendelt
és mégis — a r
kiváló tárgyat, —
esősnes munkálko
alakját: könybe
nagysága pillanat
nyokban tünik fe

Nemes csalá
jai — a magán é
élet jeles férfit
el. Személyéhez
bizalom, a közüg
damos hatása. és
nek élénk harcaib
sulyos idősakban
az 1863-iki szebe
magatartása, az
foglalt pártállás
majd belügyminis
den hazafi előt
oly korban, midő
ben, vagy éppen
tehetségeivel és
még mindig foko
és közbizalmat sz

Mi még várt
Hiszen már nem
fenntartani, fejles

Zey

Zeykálvi Zeyk

Diód községében 18
Dániel volt kormány
Katalin, septemvir
rában édes anyja sz
rán elsajjaitotta az
a magasabb iskoláz
marosvásárhelyi evan
tanult jogot, philoso
szet és vegytant, term
mikor a fótanodát e

A vizsgálat le
Vágyai másfelé vontá
nem mervén szembe
a nagy családok fr
és jólétét emelni. Jo
Magyarország, de k
történelmét, azt tart
alap, a melyre állva
a historiai tradíciók
azon követelményekt
boldogulását jó siken

Felajánlván sz
lánál, a jeles készült
nek következtében j
Máskéül évig vé
tossággal. Elfoglalts
tanulmányait tovább
a jogi szigorlatot ki